

TIAS

SCHOOL FOR
BUSINESS AND SOCIETY

DE NEDERLANDSE FEMALE BOARD INDEX 2024

Prof. dr. Mijntje Lückerath-Rovers

© 2024

Het copyright van dit onderzoek behoort toe aan Prof. dr. Mijntje Lückerath. De resultaten mogen via andere bronnen verspreid worden en de oorspronkelijke weblink naar het rapport mag op websites e.d. geplaatst worden, mits in beide gevallen auteur- en bronvermelding wordt toegepast.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave

SAMENVATTING.....	5
Introductie.....	7
<i>82 Nederlandse beursondernemingen in 2024.....</i>	<i>7</i>
Bestuurders en commissarissen.....	9
<i>Vrouwelijke bestuurders en commissarissen in 2024.....</i>	<i>11</i>
<i>Benoemde en afgetreden bestuurders en commissarissen</i>	<i>9</i>
Ondernemingen.....	13
<i>Quotum-wet.....</i>	<i>14</i>
<i>Top 10 ondernemingen met vrouwelijke bestuurders en commissarissen.....</i>	<i>14</i>
<i>14 nieuwe (mannelijke) bestuurders bij bedrijven met geen vrouwelijke bestuurders.....</i>	<i>15</i>
Persoonlijke kenmerken: leeftijd, zittingstermijn en nationaliteit.....	17
<i>Leeftijd zittende bestuurders en commissarissen</i>	<i>17</i>
<i>Leeftijd nieuwe bestuurders en commissarissen</i>	<i>17</i>
<i>Zittingstermijn zittende bestuurders en commissarissen</i>	<i>18</i>
<i>Zittingstermijn afgetreden bestuurders en commissarissen.....</i>	<i>19</i>
<i>Nationaliteit zittende bestuurders en commissarissen</i>	<i>20</i>
<i>Nationaliteit nieuwe bestuurders en commissarissen</i>	<i>20</i>
Appendix.....	22
Auteur	24

SAMENVATTING

Dit jaar zijn er 82 beursondernemingen¹ in de Female Board Index, dat zijn er zes minder dan in 2023. Negen bedrijven staan niet meer in de index: een onderneming vanwege een verhuizing naar Bermuda, zeven ondernemingen vanwege het beëindigen van de beursnotering, en een onderneming vanwege de verkoop van alle bedrijfsactiviteiten waardoor het feitelijk een lege beursbushuls is geworden. Drie bedrijven, voormalige SPACs, zijn voor het eerst opgenomen vanwege het daadwerkelijk voeren van een onderneming.

1. **Het meest opvallend dit jaar in de Female Board Index is het recordpercentage nieuwbenoemde vrouwelijke bestuurders. Bijna 33% van de nieuwe bestuurders is vrouw, 8 van de 25.** In 2023 was dit slechts 13%, 4 van de 30, in 2022 16%, 5 van de 32. Er traden ook zes vrouwelijke bestuurders af, per saldo dus twee erbij, waardoor het percentage vrouwelijk bestuurders nu 16% is.
2. **De nieuwe commissarisbenoemingen zijn al drie jaar relatief gelijk verdeeld over mannen en vrouwen, waarbij de mannelijke commissarissen nog net de meerderheid behouden (53%).** Het percentage vrouwelijke commissarissen stabiliseert op 40% (2023: 39%) en ligt dus ruim boven de gewenste 33%. Het quotum lijkt daarmee voor veel bedrijven niet leidend maar een ondergrens.
3. **73 van de 82 Nederlandse beursondernemingen (89%) voldoen aan het quotum van minimaal 33% vrouw in de RvC, dit is 100% bij de AEX en AMX-fondsen. 50 van deze 73 ondernemingen halen ruim de 33% en bij 18 bedrijven is de RvC zelfs 50/50 verdeeld.** Eén onderneming heeft minder dan 33% mannelijke commissarissen in de RvC.² De kleinere lokale fondsen voldoen het minst vaak aan het quotum: slechts 16 van 24 voldoen aan de minimeis van 33%. De negen bedrijven die niet voldoen aan het quotum zouden gezamenlijk elf vrouwen moeten benoemen.
4. **Er zijn 19 bedrijven met zowel minimaal 33% vrouw in de RvC als minimaal 33% in de RvB.**
5. **57 ondernemingen hebben geen vrouw in de RvB, bij deze ondernemingen werden dit jaar wel 14 nieuwe (mannelijke) bestuurders benoemd.** Dit betreft ook vaak interne benoemingen van medewerkers die al langjarig bij het betreffende bedrijf werken en dus zijn doorgegroeid naar de toppositie.³
6. **7 ondernemingen hebben geen vrouw in de RvC.** Bij deze ondernemingen zonder vrouwelijke commissarissen zijn dit jaar geen (mannelijke) commissarissen benoemd, zij zijn dus niet in overtreding van het quotum.
7. **Arcadis staat op de eerste plaats in de Female Board Index met het hoogste percentage vrouwen (56%) in de gecombineerde RvC (50%) en RvB (57%).** De gedeelde tweede plaats is voor Wolters Kluwer, NSI en Hydratec, bij deze bedrijven zijn de posities in RvB én RvC 50/50 verdeeld.

Algemene kenmerken: leeftijd, zittingstermijn en nationaliteit

8. **De gemiddelde commissaris is 61,3 jaar oud (2023: 60,8). De gemiddelde bestuurder is 54,6 jaar oud (2023: 54,4 jaar).** Vrouwelijke bestuurders en vrouwelijke commissarissen zijn respectievelijk resp. bijna vier en vijf jaar jonger dan hun mannelijke collega's.
9. **De gemiddeld zittingsduur van de zittende bestuurders is 6,1 jaar. Bij de commissarissen is dit 4,3 jaar.** De huidige vrouwelijke bestuurders zitten gemiddeld 3,1 jaar korter in de RvB, de huidige vrouwelijke commissarissen zitten gemiddeld 1,3 jaar korter in de RvC).
10. **De 32 afgetreden bestuurders deden dit gemiddeld na 6,6 jaar in de RvB.** De zes afgetreden vrouwelijke bestuurders vertrokken gemiddeld na 4,8 jaar.

¹ NVs statutair in Nederland gevestigd.

² Bij CTP bestaat de RvC uit drie vrouwen en één man

³ Dit geldt bijvoorbeeld voor de benoemingen bij ASML, AMG en Corbion.

11. **De 45 afgetreden commissarissen deden dit gemiddeld na 4,7 jaar in de RvC.** De 14 vrouwelijke afgetreden commissarissen vertrokken na gemiddeld 6,3 jaar. Dit is gemiddeld 2,3 jaar eerder dan het gemiddelde bij de 31 mannen.
12. **35% van de bestuurders is niet-Nederlands (2023:36%). Dit is 48% voor de commissarissen (2023: 47%).** Vrouwen komen relatief veel vaker uit het buitenland dan mannen. 57% van de vrouwelijke commissarissen komt uit het buitenland. Dit is 42% bij de mannen. 41% van de vrouwelijke bestuurders komt uit het buitenland, dit is 34% bij de mannen.
13. **Ook dit jaar was ruim de helft (54%) van de nieuwe vrouwelijke commissarissen niet-Nederlands,** bij de mannen is dit 41%. Van de nieuwe vrouwelijke bestuurders zijn drie van de acht niet-Nederlands (38%), bij de mannen was dit 41%.

Introductie

De Nederlandse 'Female Board Index© 2024' (Lückerath-Rovers, 2024) geeft voor het achttiende jaar een overzicht van de representatie van vrouwen én mannen in de Raden van Bestuur (RvB) en Raden van Commissarissen (RvC) van statutair in Nederland gevestigde NVs, genoteerd aan Euronext Amsterdam. De bedrijven in de Female Board Index worden gerangschikt naar het percentage vrouwen in hun gezamenlijke RvB en RvC (zie bijlage).

De gegevens over de samenstelling van de RvB en RvC, peildatum 31 augustus 2024, werden voornamelijk verzameld met behulp van de gegevens van de Kamer van Koophandel (CompanyInfo) en geverifieerd op de website van de bedrijven. Benoemingen en aftredingen die zijn aangekondigd maar nog niet van kracht zijn, zijn niet meegenomen, behalve als deze binnen een week na 31 augustus plaatsvinden.⁴ Alleen statutaire bestuurders worden meegenomen, dus bestuurders die op de website worden genoemd als lid van de RvB of de Management Board, maar die niet als statutair bestuurder in de KvK staan, zijn buiten beschouwing gelaten.⁵ Hetzelfde geldt voor leden van het Executive Committee.⁶

In de rangschikking is een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de RvC en de RvB, vanwege de quota-wet (artikel 142b van Boek 2 BW) die op 1 januari 2022 is ingegaan. Beursgenoteerde ondernemingen zijn verplicht om minimaal 1/3 van de zetels (33%) in de RvC in te vullen door een vrouw, en minimaal 33% door een man (het “quotum”). Benoemingen in strijd met het quotum zijn nietig. Dit quotum geldt niet voor de RvB. In de jaren 2013- 2020 was er een streefgetal van 30% van toepassing voor zowel de RvB en de RvC van alle grote vennootschappen.⁷

82 Nederlandse beursondernemingen in 2024

Dit onderzoek heeft betrekking op 82 Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen (Euronext Amsterdam) die statutair in Nederland zijn gevestigd. Van oorsprong (deels) Nederlandse ondernemingen die niet statutair in Nederland zijn gevestigd (waaronder bijvoorbeeld AirFranceKLM, Unilever en Shell) zijn niet opgenomen in het onderzoek, en van oorsprong buitenlandse bedrijven die wel statutair in Nederland zijn gevestigd (waaronder bijvoorbeeld Exor van de Agnelli-familie) zijn wel meegenomen in het onderzoek omdat zij gehouden zijn aan Nederlandse wetgeving. Beursgenoteerde beleggingsfondsen (bijvoorbeeld Triodos Greenfund of het Kempen Orange Fund) worden niet meegenomen.

In totaal zijn er dit jaar 82 beursgenoteerde ondernemingen opgenomen in de analyse, in 2023 waren dat 88 ondernemingen. Negen bedrijven staan niet meer in de Female Board Index: Aegon verhuisde de statutaire zetel naar Bermuda en van zeven beursfondsen is de beursnotering beëindigd (Ordina, Beter Bed, Snowworld, Brill, Lucas Bols⁸ en RoodMicrotec, GeoJunxion). Tot slot is TieKinetix (onder de nieuwe naam Titan) niet meer meegenomen, het bedrijf verkocht alle activiteiten aan SPS Commerce en is nu een lege beurshuls geworden, waarvan op 29 maart ook is besloten deze t.z.t. van de beurs te halen⁹. Er zijn drie nieuwe bedrijven in de Female Board Index, te weten drie (voormalig) SPACs¹⁰: QEV Technology, European Healthcare Acquisition & Growth Company (EHC) en New Amsterdam Invest (NAI), ofwel omdat ze pas dit jaar genoteerd zijn (QEV) danwel omdat ze bedrijfsactiviteiten zijn gaan ontplooiën en geen lege beurschulzen meer lijken te zijn.

⁴ Dit betreft een bestuurdersbenoeming per 1-9 bij Euronext, en twee bestuurdersbenoemingen bij NX Filtration die gepland staan voor een BAVA op 6 september waarbij de voorgangers al vertrokken zijn

⁵ Een titulair bestuurder is officieel geen bestuurder van de onderneming en is dan soms alleen, maar soms zelfs dat niet, als gevolmachtigde in de KvK opgenomen.

⁶ Dit jaar had dit onder andere gevolgen voor het aantal bestuurders van OCI vanwege een nieuwe governance structuur: drie leden van RvB waren vanaf de AVA geen bestuurder meer maar leden van de executive committee. Zie Agendapunt 5b in https://investors.oci-global.com/sites/default/files/2024-05/OCI-2024-AGM-agenda_0.pdf

⁷ Vanaf 2013 waren streefcijfers (30%) voor een meer evenwichtige samenstelling in zowel de RvB en RvC van grotere bedrijven in de wet opgenomen, dus niet voor alleen beursondernemingen. De wetgeving was tijdelijk en bevatte een horizonbepaling: het stopte automatisch met ingang van 1 januari 2016. In januari 2016 werd echter een nieuw voorstel voor de herinstallatie van de wet voorgesteld omdat het streefcijfer bij lange na niet gehaald werd. Deze wet werd van kracht op 13 april 2017 met een nieuwe einddatum 1 januari 2020. Daarna volgde per 1 januari 2022 het wettelijke quotum van 33% voor alleen de RvC van Nederlandse beursvennootschappen.

⁸ Per 2 september van de beurs door overname Nolet, <https://www.lucasbols.com/newsroom>, 5 augustus 2024

⁹ <https://www.beurs.nl/beursnieuws/binnenland/796616/Titan-nog-steeds-open-voor-inbreng-nieuwe-activiteiten/>

¹⁰ Special Purpose Acquisition Company, een bedrijf dat naar de beurs gaat om kapitaal op te halen om later een overname of fusie te kunnen financieren. Vaak bedrijven zonder bedrijfsactiviteiten, ‘lege beurschulzen’.

Tabel 1 toont per beurssegment de ondernemingen in de Female Board Index 2024.

Tabel 1. 82 Beursondernemingen in de Female Board Index

AEX	AMX	AScX	Lokale fondsen
ABN AMRO BANK	AALBERTS	ACOMO	AFC AJAX
ADYEN	ALFEN	AVANTIUM	ALMUNDA
AHOLD DELHAIZE	AMG	AZERION	ALUMEXX
AKZO NOBEL	ARCADIS	BAM	BANIJAY
ASM INTERNATIONAL	BASIC-FIT	BRUNEL	BEVER
ASML	CORBION	CM.COM	CABKA
ASR	CTP	EBUSCO	CTAC
BESI	EUROCOMMERCIAL PROP.	FASTNED	EASE2PAY
EXOR	FUGRO	FORFARMERS	EHC
HEINEKEN	JDE PEET'S	HEIJMANS	ENVIPCO
IMCD	JUST EAT TAKEAWAY	KENDRION	EURONEXT
ING GROEP	OCI	NEDAP	FERROVIAL
KPN	SBM OFFSHORE	NSI	HOLLAND COLOURS
NN GROUP	SIGNIFY	NX FILTRATION	HYDRATEC INDUSTRIES
PHILIPS	TKH GROUP	PHARMING	IEX
PROSUS	VAN LANSCHOT KEMPEN	POSTNL	MKB NEDSENSE
RANDSTAD	VOPAK	SIF	PORCELEYNE FLES
UMG		SLIGRO	NAI
WOLTERS KLUWER		TOM TOM	NEPI ROCKCASTLE
		VASTNED RETAIL	NEW SOURCES ENERGY
		VIVORYON	ONWARD MEDICAL
		WERELDHAVE	PB HOLDING
			QEV
			VALUE8
19	17	22	24

De hiernavolgende paragrafen tonen allereerst de nieuwe benoemingen en de percentages vrouwelijke bestuurders en commissarissen. Daarna volgt een paragraaf op ondernemingsniveau waarbij tevens wordt aangegeven hoeveel bedrijven aan de quotumwet voldoen. Tot slot volgt de paragraaf met andere demografische gegevens van de bestuurders en commissarissen, zoals leeftijd, zittingsduur en nationaliteit.

Bestuurders en commissarissen

Op 31 augustus 2024 zijn er 202 bestuurders en 481 commissarissen actief bij de 82 beursgenoteerde ondernemingen. In 2023 waren er 222 bestuurders en 506 commissarissen bij 88 beursgenoteerde ondernemingen. Deze paragraaf toont het aantal nieuwbenoemde en afgetreden mannelijke en vrouwelijke bestuurders en commissarissen, en vervolgens het percentage vrouwelijke bestuurders en commissarissen in de RvB en de RvC.

Benoemde en afgetreden bestuurders en commissarissen

Tabel 2 toont de aantallen nieuwbenoemde en afgetreden bestuurders en commissarissen, uitgesplitst naar geslacht. In totaal zijn er 76 nieuwe bestuurders en commissarissen benoemd, waarvan 32 vrouwen (42%), meer dan in 2023 (37%) en bijna net zoveel als in 2022 toen 44% van de nieuwbenoemde bestuurders en commissarissen vrouw was.

Het percentage nieuwbenoemde vrouwelijke bestuurders is hoger dan ooit, 32%. Van de 25 nieuwbenoemde bestuurders waren er acht vrouw. Geen van die benoemingen vond plaats bij de relatief kleine lokale fondsen, maar ze zijn vrijwel gelijk verdeeld over de AEX (3), de AMX (2) en de ASX (3). Het voorlaatste topjaar was 2019-2020 (28%) en toen leek er een inhaalslag bezig. In die tijd was het streefgetal voor bestuurders en commissarissen nog van kracht. In de jaren 2022 en 2023 was de inhaalslag echter weer teruggezaakt naar respectievelijk 16% en 13%. Omdat het aantal afgetreden vrouwelijke bestuurders (zes) lager is dan het aantal benoemingen (acht) neemt per saldo het aantal vrouwelijke bestuurders bij de 82 beursondernemingen toe met twee.

De verdeling van de commissarispositie tussen mannen en vrouwen is vrijwel gelijk, namelijk 53% (man) versus 47% (vrouw), oftewel 27 nieuwe mannelijke commissarissen versus 24 nieuwe vrouwelijke commissarissen.

Tabel 2. Benoemd en afgetreden tussen augustus 2023 en 2024

	2020, n=94		2021, n=89		2022, n=89		2023, n=88		2024 n=82	
BENOEMD	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
Alle nieuwbenoemde bestuurders en commissarissen	124		103		117		101		76	
-waarvan vrouw	47	38%	41	40%	52	44%	37	37%	32	42%
nieuwbenoemde bestuurders	39		22		32		30		25	
-waarvan vrouw	11	28%	5	23%	5	16%	4	13%	8	32%
nieuwbenoemde commissarissen	85		81		85		71		51	
--waarvan vrouw	36	42%	36	44%	47	55%	33	47%	24	47%
AFGETREDEN	#	%	#	%	#	%	#	%		
Alle afgetreden bestuurders en commissarissen	94		103		70		78		77	
-waarvan vrouw	17	18%	26	25%	15	21%	21	27%	20	26%
afgetreden bestuurders	30		22		20		25		32	
-waarvan vrouw	2	7%	3	14%	2	10%	3	12%	6	19%
afgetreden commissarissen	64		81		50		53		45	
-waarvan vrouw	15	23%	23	28%	13	26%	18	34%	14	31%
Per saldo mannen	0		-15		10		7		-13	
Per saldo vrouwen	30		15		37		16		12	

0 toont de namen en vennootschappen van de 32 nieuwbenoemde en 20 afgetreden vrouwelijke bestuurders en commissarissen. Er zijn dit jaar een aantal bijzondere situaties c.q. benoemingen, die zijn na de tabel opgenomen met een verwijzing naar de namen in de tabel.

Tabel 3. Nieuw benoemd en afgetreden tussen 31 augustus 2023 – 2024

NIEUWE BENOEMINGEN 2023		AFGETREDEN 2023		
BESTUURDERS		BESTUURDERS		termijn
ABNAMRO	Oosterloo ¹	ABNAMRO	Cuppen ¹	6.6
Forfarmers	Roetgerink	Acomo	Fortmann ²	2.1
IMCD	Diele-Braun	Euronext	Huis in 't Veld ³	4.8
JustEat Takeaway	Oosterveld	NSI	De Jong	6.2
Ahold Delhaize	Poots	OCI ⁴	De Vries-Van Vliet	5.0
NSI	Snijder	Signify	Mariani	4.0
Van Lanschot Kempen	Hendriks			
Vivoryon	Doering			
Per 1-10-2024, maar nog niet statutair				
Acomo	Van Thiel ²			
COMMISSARISSEN		COMMISSARISSEN		termijn
Adyen	Grate	Akzo Nobel	Kirby	8.0
Akzo Nobel	De Bakker	Akzo Nobel	Poots	4.8
Akzo Nobel	Wolf	Almunda	Van Zeelst ⁵	1.8
Alfen	Anhalt	ASM International	de Virgillis	4.0
Alumexx	Van Lier	Azerion	von Erb	2.4
AMG	Bottenbruch ⁶	Euronext	Chan	2.9
Arcadis	Morant-Okunuga	Euronext	Coppens	2.9
ASM International	Micki	IMCD	Diele-Braun	3.5
Brunel	Kleinsman	JustEat Takeaway	Vigreux	7.6
C/tac	Van Elst	Kendrion	Mestrom	8.0
CTP	Pitkin	New Sources Energy	Hermans	0.7
Euronext	Branco Soares	NSI	Koks	8.0
Euronext	De Lathouwer	Randstad	Jones	2.7
Hydratec	Ten Cate	UMG	Horan	8.1
IMCD	Mikkelsen	Wolters Kluwer	Kirby	8.0
Kendrion	Baijens			
Ahold Delhaize	Miller			
New sources energy	Dirkes			
NSI	Janssen			
QEV	Sanchini			
Randstad	Manis			
TKH	Peek			
TomTom	Schipperheijn			
UMG	Ginsberg			
Binnen 1 jaar benoemd en vertrokken:				
QEV	Van Dongen ⁷	QEV	Van Dongen ⁷	0.3

Bijzonderheden bij de benoemingen 2023-2024:

- 1 Caroline Oosterloo is als interim-CRO benoemd bij ABNAMRO als vervanger van Tanja Cuppen¹¹, deze interim-periode eindigt in oktober 2024 na de benoeming van Serena Fioravanti als CRO.¹²
- 2 Mirjam van Thiel wordt per 1 oktober CFO bij Acomo, maar haar benoeming als statutair bestuurder zal later plaatsvinden, de buitengewone vergadering daartoe is nog niet gepland.¹³ Als zij wel meegenomen zou zijn als bestuurder dan zou het % vrouwelijke bestuurders van 15,8% naar 16,3% stijgen, afgerond nog steeds 16%.
- 3 Simone Huis in 't Veld treedt op 1 september 2024 terug als bestuurder bij Euronext, haar vervanger René Vlerken is nog niet statutair benoemd.¹⁴

¹¹ <https://www.abnamro.com/nl/nieuws/caroline-oosterloo-abn-amro-cro-ad-interim-vanaf-24-april-2024>

¹² de benoeming van Serena Fioravanti als CRO bij ABN Amro per 1 oktober 2024. <https://www.abnamro.com/en/news/abn-amro-intends-to-appoint-serena-fioravanti-as-chief-risk-officer>

¹³ https://www.acomo.nl/wp-content/uploads/2024/06/20240626-Press-release_ACOMO-appoints-Mirjam-van-Thiel-as-Group-CFO_EN_FINAL.pdf

¹⁴ <https://www.euronext.com/en/investor-relations/financial-information/news/rene-van-vlerken-succeed-simone-huis-t-veld-ceo>

- 4 Bij OCI is de managementstructuur gewijzigd, waardoor drie leden van de RvB, waaronder Maud de Vries, geen statutair bestuurder meer zijn maar lid van het executive committee.¹⁵
- 5 Commissaris Suzanne van Zeelst bij Almunda verrichtte als gedelegeerd commissaris in de periode 27 juni 2023 tot en met 17 september 2023 managementactiviteiten bij deelneming Novisource. Op 18 september 2023 is ze afgetreden als commissaris van Almunda en benoemd tot CEO van Novisource.¹⁶
- 6 Dagmar Bottenbruch was al eerder commissaris bij AMG, van mei 2019 tot mei 2023. Zij trad in 2023 terug vanwege ‘other pressing priorities in her career’, maar in 2024 werd ze herbenoemd voor vier jaar.¹⁷
- 7 Miriam van Dongen werd op 2 oktober 2023 benoemd als commissaris bij QEV, maar stapte na vier maanden, in februari 2024 alweer op. In juli maakte QEV bekend dat het jaarverslag over 2023 vertraagd is vanwege mogelijke fraude.¹⁸

Vrouwelijke bestuurders en commissarissen in 2024

Tabel 4 toont de percentages vrouwelijke bestuurders en commissarissen per 31 augustus van de voorgaande jaren Female Board Index, voor de op dat moment beursgenoteerde ondernemingen. Door de forse afname van het aantal beursondernemingen dit jaar (van 88 naar 82) is het weinig zinvol om absolute cijfers te vergelijken, want door een lager aantal beursondernemingen is zowel het totaal aantal bestuurders afgenomen (van 231 naar 224) als het aantal vrouwelijke bestuurders (van 34 naar 32). Procentueel is er een kleine vooruitgang geboekt in het percentage vrouwelijke bestuurders (van 15,3% in 2023 naar 15,8% in 2024). Per saldo is voor de huidige 82 ondernemingen in de dataset het aantal vrouwelijke bestuurders met twee toegenomen, van 30 naar 32, en het percentage van 14% naar 16% (niet in de tabel).

Ook het percentage vrouwelijke commissarissen blijft relatief stabiel op 40%. Dit percentage ligt al een aantal jaar, dus ook voordat het quotum van kracht werd, ruim boven de 30%. Van alle 481 commissarissen zijn er nu 192 vrouw.

Tabel 4. Aantal vrouwen in Female Board Index 2020-2024

De getallen en percentages verwijzen naar het aantal bedrijven dat in het betreffende jaar waren opgenomen in de Female Board Index. E

	2020 n=93		2021 n=89		2022 n=89		2023 n=88		2024 n=82	
	#	%	%	#	#	%	#	%	#	%
Totaal bestuurders en commissarissen	726		681		710		728		683	
- waarvan vrouw	176	24%	184	27%	216	30%	231	32%	224	33%
Totaal bestuurders	225		214		223		222		202	
- waarvan vrouw	28	12%	29	14%	33	15%	34	15%	32	16%
Totaal commissarissen	501		467		487		506		481	
- waarvan vrouw	148	30%	155	33%	183	38%	197	39%	192	40%

0 toont deze percentages voor de vier beurssegmenten (AEX, AMX, ASX en lokale fondsen). De AEX-fondsen hebben procentueel de meeste vrouwen in de RvB, daar is nu een kwart van de RvB een vrouw. In 2019 was dit nog maar 9.5%.

In de vergelijking met 2023 is duidelijk te zien dat ook dit jaar vooral de AEX en AMX-fondsen vooruitgang hebben geboekt op RvB-niveau, van respectievelijk 20% naar 25% voor de AEX-fondsen en van 12% naar 15% voor de AMX-fondsen. De small caps (ASX) hebben gemiddelde het laagste percentage vrouwen in de RvB (10%). De AMX-fondsen hebben procentueel de meeste vrouwen in de RvC (44%); alleen de lokale fondsen blijven nog iets achter met het laagste percentage vrouwelijke commissarissen (32%).

¹⁵ Zie agendapunt 5b: https://investors.oci-global.com/sites/default/files/2024-05/OCI-2024-AGM-agenda_0.pdf

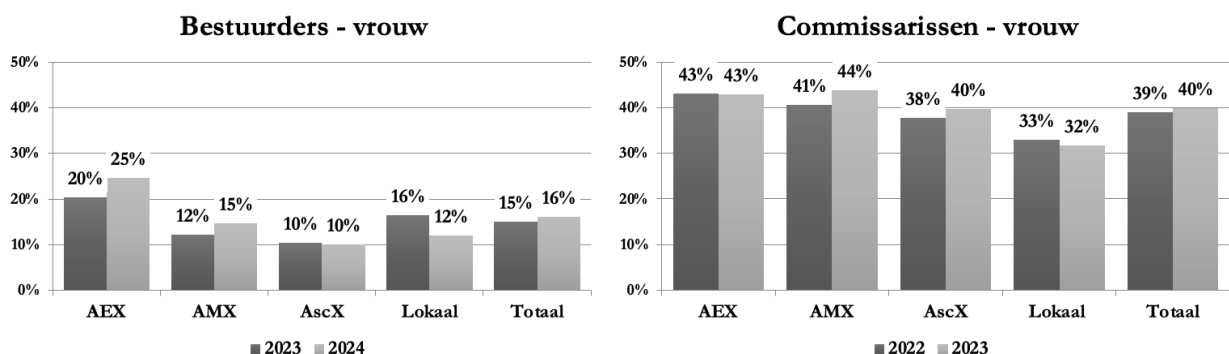
¹⁶ Jaarverslag Almunda 2023, p.30.

¹⁷ www.amg-nv.com/investors/press-release/amg-announces-results-of-the-annual-general-meeting/?lang=nl, en www.amg-nv.com/wp-content/uploads/Agenda-AGM-May-2024.pdf

¹⁸ <https://investors.qevtech.com/news/news-details/2024/QEV-Technologies-announces-the-resignation-of-Miriam-van-Dongen-from-the-Board/default.aspx> en <https://investors.qevtech.com/news/news-details/2024/QEV-Technologies--Delayed-Publication-Annual-Report-2023-and-Fraud-case-analysis/default.aspx>

Figuur 1. Vrouwelijke bestuurders en commissarissen in de AEX, AMX, AScX en lokaal

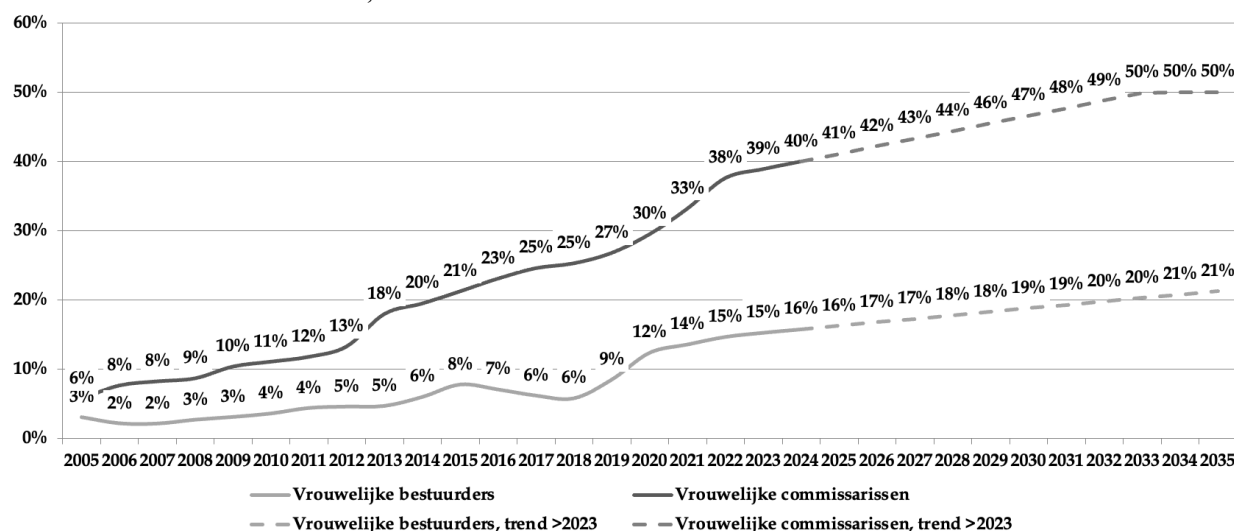
De vergelijking met 2023 is gebaseerd op de bedrijven in de Female Board Index van dat jaar (2023), met de samenstelling van de indices van 2023; de samenstelling van de indices verandert echter elk jaar in maart.

Figuur 2 toont de toename in de percentages sinds 2005 (ononderbroken lijn) en trekt vanaf 2024 (stippellijn) de trend door. Als de voortgang van het afgelopen jaar wordt doorgetrokken naar de toekomst zou een 50:50 verdeling van de commissarisposities in 2034 bereikt worden. Het % vrouwelijke bestuurders zou in dat jaar 21% dan zijn.

Figuur 2. Werkelijke groei sinds 2005, trend vanaf 2024

De percentages zijn berekend voor het aantal bedrijven dat in het betreffende jaar was opgenomen in de Female Board Index, dat varieert van 113 in 2008 tot 82 in 2024

Ondernemingen

Ondernemingen met vrouwelijke bestuurders en commissarissen

Tabel 5 toont het aantal ondernemingen met en zonder vrouwelijke bestuurders en commissarissen van 2020 tot 2024. Er zijn nog steeds zeven ondernemingen met geen vrouw in de RvB noch in de RvC, en dit is één minder dan in 2023, toen waren er acht bedrijven (van de 88) die geen vrouw in beide gremia hadden.

25 ondernemingen hebben ten minste één vrouw in de RvB, en 57 bedrijven (70%) hebben dus nog geen vrouw in de RvB (2023: 61). 75 ondernemingen hebben ten minste één vrouw in de RvC (91%), vanwege het kleinere totaal aantal beursfondsen (82 in 2024 in plaats van 88 in 2023) is dit procentueel gelijk gebleven.

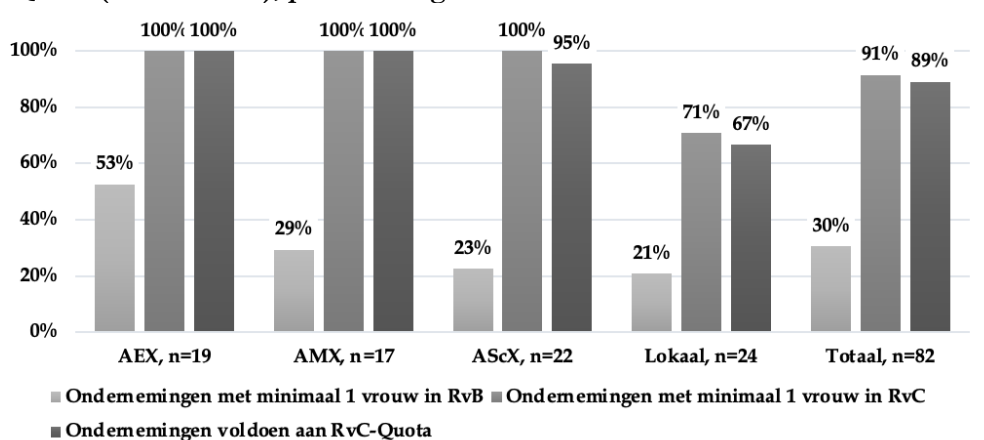
Ook staat in Tabel 5 opgenomen hoeveel bedrijven aan het quotum van minimaal 33% vrouwelijke commissarissen voldoen, in 2024 zijn dit er 73 van de 82 (89%), in 2023 waren dit er 79 van de 88 (90%).

Tabel 5. Ondernemingen met vrouwelijke bestuurders en commissarissen van 2020 tot 2024

	FBI 2020 n=94		FBI 2021 n=89		FBI 2022 n=89		FBI 2023 n=88		FBI 2024 n=82	
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
Ondernemingen met minimaal 1 vrouw in RvB of RvC	78	83%	74	83%	81	91%	80	91%	75	91%
Ondernemingen zonder vrouw in RvB of RvC	16	17%	15	17%	8	9%	8	9%	7	9%
Totaal	94	100%	89	100%	89	100%	88	100%	82	100%
Ondernemingen met minimaal 1 vrouwelijke bestuurder	24	26%	24	27%	27	30%	27	31%	25	30%
Ondernemingen met minimaal 1 vrouwelijke commissaris	74	79%	74	83%	81	91%	80	91%	75	91%
Ondernemingen met >33% vrouwelijke commissarissen					72	81%	79	90%	73	89%

Figuur 3 toont de verschillen per beurssegment. De 19 AEX-fondsen hebben relatief (53%) het meest vaak een vrouw in de RvB (10 van de 19 hebben een vrouw in de RvB), dit is meer dan in 2023 toen was het acht van de 20 (40%). Zij worden gevolgd door de AMX, vijf van de 17 ondernemingen hebben een vrouw in de RvB (29%). In 2023 was dit hoger, namelijk zes van de 17 (35%). De AScX en de lokale fondsen blijven achter met respectievelijk 23% en 21%.

Figuur 3. % Ondernemingen met minimaal 1 vrouw in RvB of RvC, en die voldoen aan RvC-Quota (>33% vrouw), per beurssegment

Quotum-wet

Alle AEX-, AMX-, en op-een-na van de AScX-fondsen¹⁹ hebben minimaal 33% vrouwen in de RvC en voldoen dus aan het quotum (voor wat betreft het minimum vrouwelijke commissarissen). Bij de lokale fondsen voldoen slechts 16 ondernemingen (67%) aan het quotum van minimaal 33% vrouw in de RvC, zeven hebben überhaupt geen vrouw in de RvC, en één haalt de 33% niet. Deze negen bedrijven²⁰ moeten gezamenlijk elf vrouwen benoemen om aan het quotum te gaan voldoen. Met uitzondering van Azerion benoemden zij geen nieuwe commissarissen in 2024 en zijn dus niet in overtreding van de quota-wetgeving. Azerion heeft nog een vacature openstaan die nog niet is ingevuld, zij hebben aangekondigd daar een vrouw voor te zoeken.

73 bedrijven voldoen dus aan het minimum van 33% vrouwelijke commissarissen. Van deze 73 halen 23 bedrijven precies 33%, en 50 hebben dus meer dan 33% vrouwelijke commissarissen. 18 bedrijven hebben een 50/50 verdeling van RvC-zetels en bij zeven ondernemingen is de meerderheid van de RvC vrouw, vorig jaar waren dit er twee bedrijven. Eurocommercial Properties en Brunel voldoen aan het quotum met net voldoende (33%) mannelijke commissarissen, maar in de RvC van CTP is 75% vrouw. CTP lijkt niet in overtreding van de quotumwet (voor te weinig mannen) omdat zij op het moment van benoemen van de derde vrouw (van vier commissarissen) nog wel voldeden aan het quotum, toen was namelijk 50% man en 50% vrouw).^{21,22}

Top 10 ondernemingen met vrouwelijke bestuurders en commissarissen

Sinds 2008 rangschikt de Female Board Index de bedrijven op basis van het totaal aantal vrouwen in RvB én RvC. In lijn met internationaal onderzoek waarbij het percentage vrouwen in de one-tier Board wordt gemeten, zijn de 82 bedrijven zijn gerangschikt op basis van het percentage vrouwen in de gecombineerde RvB en RvC. Bedrijven met relatief de meeste vrouwelijke bestuurders en commissarissen staan bovenaan de lijst, aflopend naar bedrijven met relatief de minste vrouwelijke bestuurders en commissarissen. De bedrijven zijn echter verdeeld in subgroepen op basis van drie aanvullende vereisten:

- 1) De bedrijven (19) met ten minste 33% vrouwelijke bestuurders én 33% commissarissen (de quotumwet, maar dan voor RvB en RvC) staan hoger in de ranglijst dan bedrijven die wel een hoog percentage vrouwelijke commissarissen hebben, maar geen vrouwelijke bestuurders.
- 2) De bedrijven (5) die voldoen aan het quotum van 33% vrouwelijke commissarissen, en ook vrouwelijke bestuurders hebben maar daar niet 33% halen.
- 3) De bedrijven (49) die 33% vrouwelijke commissarissen hebben maar geen vrouwelijke bestuurders.
- 4) Het bedrijf (1) dat niet 33% vrouwelijke commissarissen heeft maar wel vrouwelijke bestuurders heeft.
- 5) En tot slot de bedrijven (7) die helemaal geen vrouwelijke bestuurders of commissarissen hebben, aflopend gerangschikt op basis van de grootte van hun gecombineerde raad (grotere raden en geen vrouwelijke bestuurder of commissaris = lagere ranking).

¹⁹ Azerion werd dit jaar geconfronteerd met het vertrek van vier commissarissen, waaronder een van de twee vrouwelijke commissarissen Florence van Erb. Er werden in totaal drie nieuwe mannelijke commissarissen benoemd. Het bedrijf geeft aan te zoeken naar een nieuwe vrouwelijke commissaris. Azerion-publishes-Notice-of-Annual-General-Meeting-2024-and-announces-proposed-changes-to-its-Supervisory-Board_vf.pdf

²⁰ Azerion, Almunda, Bever, EHC, IEX, MKB Nedsense, NAI, Nepi Rockcastle en Value8

²¹ <https://ctp.eu/files/2024/06/CTP-N.V.-2024-AGM-Annual-General-Meeting-Minutes.pdf>

²² Er lijkt ten tijde van de quotum-wetgeving onvoldoende rekening gehouden met de mogelijkheid dat een RvC die voldoet aan het quotum na een nieuwe benoeming onder de 33% kan zakken. De wet beschrijft alleen de verplichting voor het benoemen van een man of vrouw als de RvC op moment benoemen niet voldoet aan de 33% van elke gender. Een RvC die voldoet aan de 33%, heeft de mogelijkheid commissarissen van elk gender te benoemen, ook als ze daarmee onder de 33% zakken. Dit is weliswaar correct naar de letter van de wet, maar is waarschijnlijk niet in de geest van de wet.

Tabel 6. Top 10 ondernemingen met vrouwelijke bestuurders en commissarissen

		Totaal RvB + RvC	% vrouw RvB+RvC	% vrouw RvB	% vrouw RvC
1	Arcadis	9	56%	50%	57%
2	NSI	6	50%	50%	50%
2	Hydratec Industries	6	50%	50%	50%
2	Wolters Kluwer	8	50%	50%	50%
3	ABN AMRO Bank	15	47%	38%	57%
4	Banijay	11	46%	50%	44%
5	NN	9	44%	50%	43%
6	Alfen	7	43%	33%	50%
6	Vivoryon	7	43%	33%	50%
6	KPN	14	43%	50%	38%
7	Van Lanschot Kempen	12	42%	33%	50%
8	PostNL	10	40%	50%	38%
8	ASR	10	40%	33%	43%
9	Fugro	8	38%	50%	33%
9	AFC Ajax	8	38%	50%	33%
9	IMCD	8	38%	33%	40%
9	Nedap	8	38%	33%	40%
10	Forfarmers	9	33%	33%	33%
10	ING	12	33%	33%	33%

14 nieuwe (mannelijke) bestuurders bij bedrijven met geen vrouwelijke bestuurders

Dit deel combineert twee resultaten uit de vorige delen: het aantal (mannelijke) bestuurders dat dit jaar werd benoemd bij bedrijven die nog geen vrouwelijke bestuurder hebben. Zij hadden dus de mogelijkheid om de diversiteit in de RvB te vergroten maar hebben dat niet gedaan. Uit de vorige secties bleek dat van alle 82 bedrijven 57 bedrijven geen vrouwelijke bestuurder hebben en zeven bedrijven geen vrouwelijke commissaris. Ook bleek dat er 25 bestuurders en 51 commissarissen zijn benoemd in de periode 2023-2024. Tabel 7 toont nu of, en zo ja, hoeveel van de nieuwe bestuurders en commissarissen benoemd zijn bij de bedrijven zonder vrouwelijke bestuurders en commissarissen.

Tabel 7. Nieuwe bestuurders en commissarissen bij bedrijven zonder vrouwen in RvB of RvC

Bestuurdersbenoemingen	#	Nieuwe bestuurders	Waarvan vrouw
Ondernemingen zonder vrouwelijke bestuurders	57	14	0
Ondernemingen met vrouwelijke bestuurders	25	11	8
Alle ondernemingen	82	25	8
Commissarissenbenoemingen	#	Nieuwe commissarissen	Waarvan vrouw
Ondernemingen zonder vrouwelijke commissarissen	7	0	0
Ondernemingen met vrouwelijke commissarissen maar <33%	1	3	0
Ondernemingen met vrouwelijke commissarissen en >33%	74	48	24
Alle ondernemingen	82	51	24

In 2023-2024 zijn 14 mannelijke bestuurders benoemd bij 11 ondernemingen zonder vrouwelijke bestuurders. Bij de AEX-bedrijven betreft dit alleen ASML, waar, net als vorig jaar, wel een nieuwe bestuurder werd benoemd maar opnieuw geen vrouw. De RvB van ASML heeft vijf leden. Zowel in 2023 als in 2024 waren dit echter interne benoemingen van personen die al langjarig bij ASML werkten.²³ In de AMX benoemden AMG (een RvB van vier leden) en Corbion (een RvB van twee leden) een nieuwe mannelijk bestuurder in de *all-male* RvB. Ook hier betrof het twee interne benoemingen.²⁴ Bij de AScX-fondsen Ebusco en NX Filtration werden bij in beide RvBs twee nieuwe mannelijke bestuurders benoemd in een *all-male* RvB.²⁵

²³ CCO Jim Koonmen werkt sinds 2007 bij ASML, in 2023 werd Wayne Allan benoemd die sinds 2018 bij ASML werkt.

²⁴ CFO Peter Kazius werkt sinds 2014 bij Corbion, Michael Connor werkt sinds 2010 bij AMG

²⁵ Bij Ebusco zouden dit er zelfs drie zijn, als de statutaire benoeming van co-CEO Michiel Peters in het vierde kwartaal 2024 zou worden geformaliseerd. <https://www.ebusco.com/fr/ebusco-intends-to-nominate-michiel-peters-as-co-ceo/> Op 2 september 2024

In 2023-2024 zijn er geen commissarissen benoemd bij de zeven bedrijven met nog helemaal geen vrouwelijke commissarissen. Er zijn drie commissarissen bij Azerion benoemd, dat niet voldoet aan het quotum voor de RvC. Azerion voldeed in 2023 wel aan het quotum (33%) maar er is een vacature ontstaan door het aftreden van één van de vrouwelijke commissarissen (bij sluiting van de AVA). Die zal dus ingevuld moeten worden door een vrouw, wat het bedrijf ook op de AVA heeft aangekondigd te zullen doen.²⁶ Er waren dus geen ondernemingen in overtreding.

werd echter bekend dat dit niet doorgaat <https://fd.nl/bedrijfsleven/1529505/nieuwe-ceo-ebusco-oprichter-peter-bijvelds-per-direct-weg>

²⁶ Azerion-publishes-Notice-of-Annual-General-Meeting-2024-and-announces-proposed-changes-to-its-Supervisory-Board_vf.pdf

Persoonlijke kenmerken: leeftijd, zittingstermijn en nationaliteit

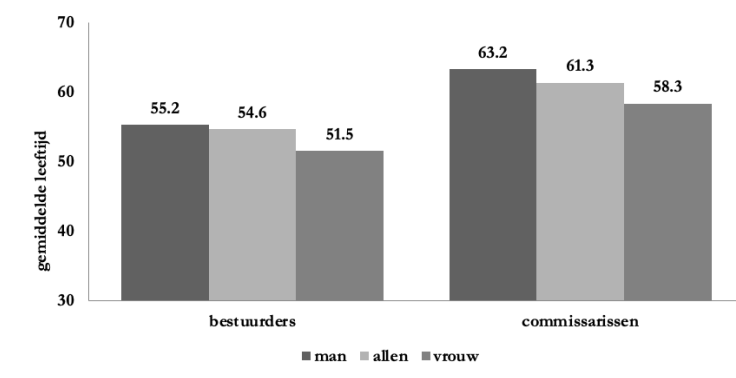
Het profiel van alle bestuurders en commissarissen, maar ook de vergelijking tussen vrouwelijke bestuurders en commissarissen met hun mannelijke collega's, is geanalyseerd met betrekking tot leeftijd, zittingstermijn en nationaliteit.

Leeftijd zittende bestuurders en commissarissen

De leeftijd van de bestuurders en commissarissen is berekend op 31 augustus 2024. De gemiddelde leeftijd van de 202 bestuurders is 54,6 jaar (zie Figuur 4), (2023: 54,4). De 170 mannelijke bestuurders zijn gemiddeld 55,2 jaar oud (2023: 55,0), wat gemiddeld 3,7 jaar (2023: 4,0) ouder is dan 32 vrouwelijke bestuurders (51,5 jaar, 2023: 51,0).

De gemiddelde leeftijd van de 481 commissarissen is 61,3 jaar (2023: 60,8). De 289 mannelijke commissarissen (63,2 jaar, 2023: 62,8) zijn gemiddeld bijna vijf jaar ouder (2023: 5,0) dan de 192 vrouwelijke commissarissen (58,3 jaar, 2023: 57,6).

Figuur 4. Gemiddelde leeftijd zittende bestuurders en commissarissen op 31 augustus 2024
Verskil in leeftijd significant voor zowel bestuurders als commissarissen ($p < 0.01$)

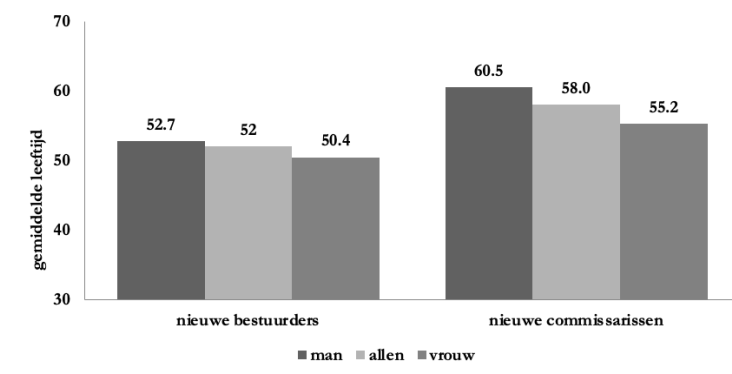

Leeftijd nieuwe bestuurders en commissarissen

De gemiddelde leeftijd van de nieuwe bestuurders en commissarissen wordt weergegeven in Figuur 5. De gemiddelde leeftijd van de 25 nieuwe bestuurders is 52,0 jaar (2023: 50,7), de acht nieuwe vrouwelijke bestuurders (50,4 jaar) zijn bijna 2,5 jaar jonger dan de 17 nieuwe mannelijke bestuurders (52,7 jaar). Vorig jaar was het verschil groter (zeven jaar) omdat toen Brooke Nayden (toen 32 jaar, en dus relatief jong) bij Adyen werd benoemd. Dit jaar is de jongste vrouwelijke bestuurder, Damla Hendriks bij Van Lanschot Kempen (39 jaar) en de jongste mannelijke bestuurder, Michael Connor bij AMG (43 jaar).

De gemiddelde leeftijd van de 50 nieuwbenoemde commissarissen is 58,1 jaar (2023: 57,4). De 26 nieuwe mannelijke commissarissen (61,1 jaar, 2023: 60,0) zijn gemiddeld bijna zes jaar ouder dan de 24 nieuwe vrouwelijke commissarissen (55,2 jaar, 2023: 54,4).

Figuur 5. Gemiddelde leeftijd nieuwe bestuurders en commissarissen

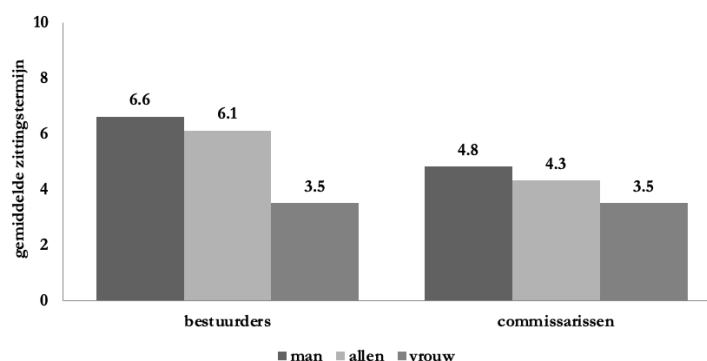

Zittingstermijn zittende bestuurders en commissarissen

Ook werd voor elke bestuurder en commissaris de periode berekend dat hij of zij al in de raad zit (peildatum 31 augustus 2024). Het verschil in zittingstermijn tussen de mannelijke en vrouwelijke bestuurders is 3,1 jaar (6,6 jaar voor de mannelijke bestuurders tegenover 3,5 jaar voor de vrouwelijke bestuurders, (2023: 6,4 vs 3,7). Het verschil in zittingstermijn tussen mannelijke en vrouwelijke commissarissen wordt steeds kleiner en is dit jaar 1,3 jaar (2023: 1,4 jaar, 2022: 1,6 jaar). De vrouwelijke commissarissen zijn gemiddeld 3,5 jaar geleden benoemd en de mannelijke commissarissen 4,8 jaar.

Figuur 6. Gemiddelde zittingstermijn bestuurders en commissarissen

Verskil in zittingstermijn significant bestuurders ($p < 0.05$) als commissarissen ($p < 0.01$)

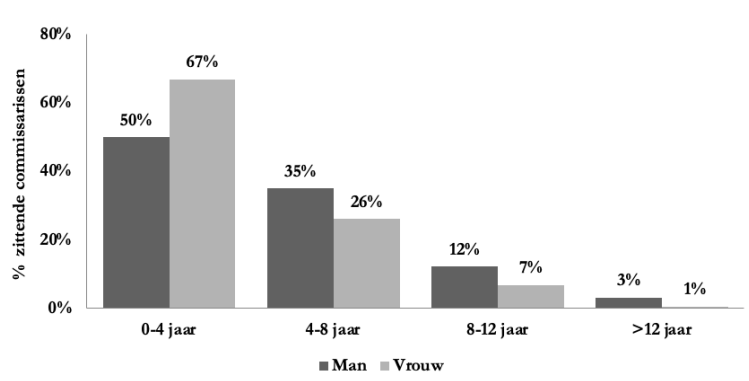

Sinds 2016 is de maximale zittingstermijn voor commissarissen bij beursgenoteerde ondernemingen acht jaar (twee keer vier jaar), welke termijn twee keer met twee jaar kan worden verlengd (dus maximaal 12 jaar).²⁷

Figuur 7 toont de verdeling over de zittingstermijnen van de zittende commissarissen. 67% van de vrouwelijk commissarissen zit vier jaar of korter in de RvC, ten opzichte van 50% van de mannelijke commissarissen. In totaal zitten 58 commissarissen (waarvan 14 vrouwen) acht jaar of langer in de RvC. Dit is 8% van alle vrouwelijke commissarissen en 15% van de mannelijke commissarissen. In het vervolg van deze paragraaf laat Figuur 9 de verdeling van de vertrokken commissarissen zien, waaruit ook blijkt dat de vrouwelijke commissarissen na acht jaar eerder plaatsmaken dan de mannelijke commissarissen.

²⁷ Best practice bepaling 2.2.2. Nederlandse Corporate Governance Code 2022

Figuur 7. Verdeling zittingstermijn zittende commissarissen

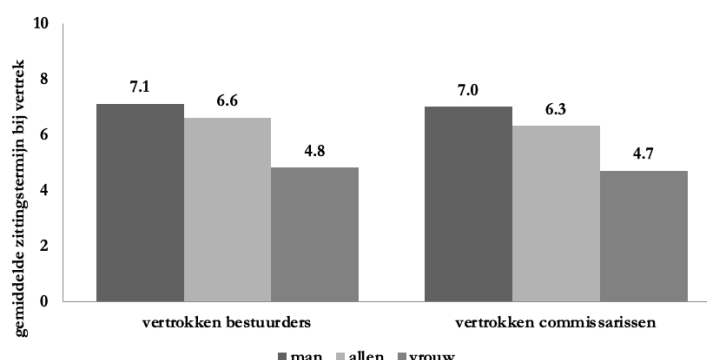
De langstzittende commissarissen zijn de Carvalho en Das bij Heineken, respectievelijk 28 en 30 jaar, wat wordt uitgelegd in de corporate governance verklaring van het bedrijf.²⁸ De langstzittende vrouwelijke commissaris is Maria Del Pino y Calvo-Sotelo bij (rechtsvoorgangers van-) Ferrovial, 19 jaar, zij is de zus van de CEO en de dochter van de oprichter Rafael del Pino y Moreno. Formeel is zij echter pas sinds 2023 statutair in functie bij Ferrovial NV nadat dit bedrijf zich in 2023 statutair in Nederland vestigde.

Voor bestuurders geldt geen maximum voor het aantal termijnen (van elk vier jaar). Op dit moment zitten 30 bestuurders langer dan 12 jaar in het bestuur (2023: 33), en acht bestuurders zelfs langer dan 20 jaar (2023: 10). De maximale zittingsduur (29 jaar) is nu voor Blickman bij BE Semiconductors en Garderen bij Eurocommercial Properties, gevolgd door Lof bij TKH (27 jaar). Het langstzittende vrouwelijke bestuurder is McKinstry bij Wolters Kluwer (23 jaar).

Zittingstermijn afgetreden bestuurders en commissarissen

Gemiddeld vertrokken de 32 afgetreden bestuurders na een gemiddelde termijn van 6,6 jaar in de RvB, dat is een gemiddeld langere zittingstermijn bij vertrek dan in 2023 (4,3 jaar) en dan in 2022 (6,2 jaar). Dit wordt mede veroorzaakt doordat twee bestuurders na bijna 25 jaar vertrokken (Van den Brink en Wennink bij ASML). In 2023 vertrokken 16 van de 25 afgetreden bestuurders binnen of bij het aflopen van hun eerste termijn, dat was terug te zien in de relatief lage gemiddelde termijn van 4,3 jaar. Ook in 2024 vertrokken weer 15 van 32 afgetreden bestuurders binnen of bij het aflopen van hun eerste termijn.

Figuur 8. Zittingstermijn vertrokken bestuurders en commissarissen

In 2024 was de gemiddelde zittingstermijn van de zes aftredende vrouwelijke bestuurders 4,8 jaar. In 2023 was dit 3,7 voor de drie aftredende vrouwelijke bestuurders, opvallend was daarbij dat de drie vrouwelijke bestuurders die in 2023 vertrokken, alle drie binnen hun eerste termijn vertrokken en de Amerikaanse

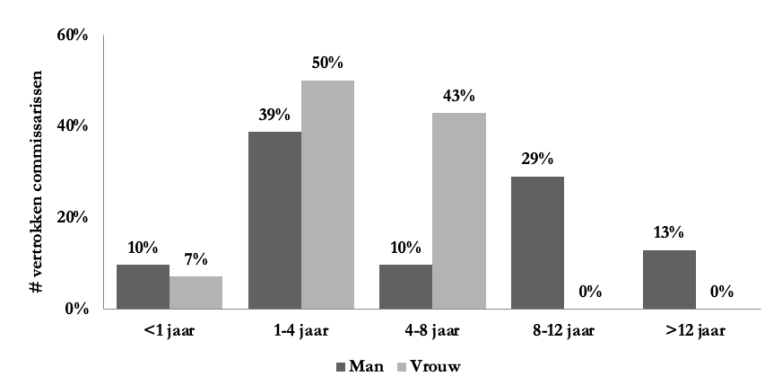
²⁸ Heineken Annual Report 2023, p.47: Corporate Governance Statement Heineken 2022, p.46: “best practice provision 2.2.2 of the Code, which provides that a person may be appointed to the Supervisory Board for a maximum of two four-year terms, followed by two terms of two years each with an explanation in the Corporate Governance statement, is not applied to Mr. de Carvalho and Mr. Das. In the interest of preserving the core values and the structure of the Heineken Group, the Company does not apply the maximum appointment period to members who are related by blood or affinity in the direct line descent to Mr. A.H. Heineken or who are members of the Board of Directors of Heineken Holding N.V.”

nationaliteit hadden. Dit jaar was het de Amerikaanse CEO Kathy Fortmann die na een relatief korte periode bij ACOMO vertrok om persoonlijke redenen.²⁹

De kortste periode waarna een mannelijke bestuurder aftrad, was Mouthaan bij New Sources Energy die na zes maanden aftrad maar waarbij werd aangegeven dat hij betrokken zou blijven als non-executive director. Dit lijkt echter nog niet geformaliseerd. De 45 commissarissen die aftraden, vertrokken gemiddeld na 6,3 jaar uit de raad van commissarissen (2023: 6,0). De 14 vrouwelijke commissarissen vertrokken gemiddeld eerder (na 4,7 jaar) dan de 31 aftredende mannelijke commissarissen (7,0 jaar). Hierin is niet meegenomen het vertrek van Miriam van Dingen na vier maanden bij QEV, dan zou het gemiddelde 4,4 jaar zijn.

Figuur 9 laat zien dat 59% van de mannelijke commissarissen vertrok vóór, of precies na acht jaar in de RvC. Dit is 100% bij de vrouwelijke commissarissen. Dertien van de afgetreden commissarissen overschreden een termijn van acht jaar, allen man, waarvan vier commissarissen de termijn van 12 jaar overschreden (onder andere Egbert ten Cate bleef 24 jaar bij Hydratec, en Yoav Gottesmann ruim 21 jaar bij Acomo).

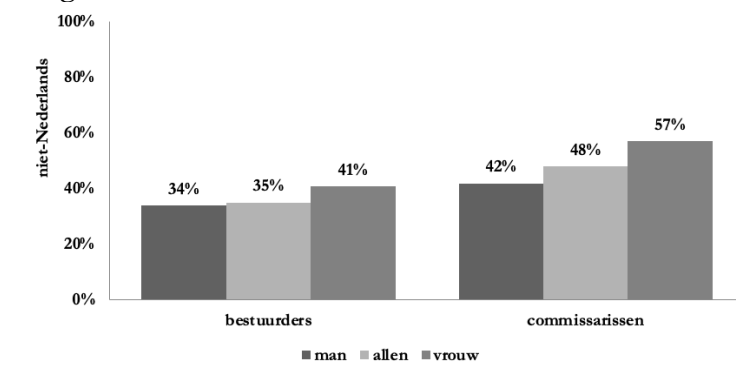
Figuur 9. Verdeling zittingstermijn vertrokken commissarissen

Nationaliteit zittende bestuurders en commissarissen

Figuur 10 toont de percentages Nederlandse en buitenlandse bestuurders en commissarissen. Van de 202 bestuurders is 65% Nederlands en 35% niet-Nederlands (2023: 64%-36%). Van de 480 commissarissen is 52% Nederlands en 48% niet-Nederlands (2023: 53%-47%). Het percentage buitenlanders is echter hoger voor de vrouwelijke bestuurders en commissarissen. Van de vrouwelijke bestuurders is 41% niet-Nederlands (2023: 41%), dit is slechts 34% voor de mannelijke bestuurders (2023: 35%). Ook is 57% van de vrouwelijke commissarissen niet-Nederlands (2023: 57%), dit is 42% voor de mannelijke commissarissen (2023: 41%).

Figuur 10. Percentage buitenlandse bestuurders en commissarissen

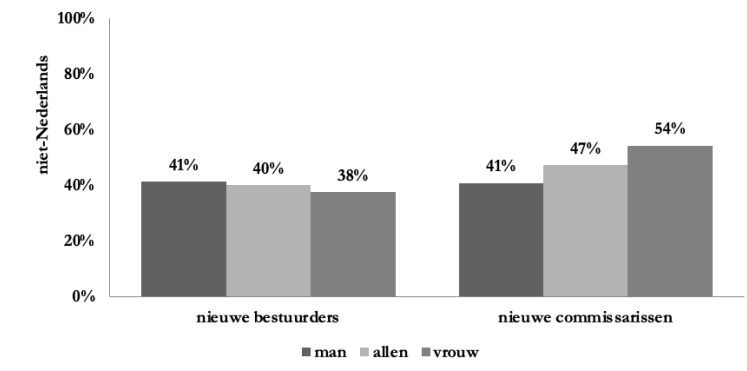
Nationaliteit nieuwe bestuurders en commissarissen

Figuur 11 toont de percentages buitenlandse nieuwbenoemde bestuurders en commissarissen. Ruim de helft (54%) van de nieuwbenoemde vrouwelijke commissarissen is niet-Nederlands (2023:57%). Van de nieuwe mannelijke commissarissen is 41% niet-Nederlands (2023:32%). In 2023 zijn drie van de acht nieuwe

²⁹ <https://www.acomo.nl/acomo-ceo-kathy-fortmann-resigns-effective-1-november-2023/>

vrouwelijke bestuurders niet-Nederlands (38%) dit is 41% voor de nieuwe mannelijke executives (zeven van de zeventien).

Figuur 11. Percentage buitenlandse nieuwe bestuurders en commissarissen

Appendix

Tabel 8. 82 companies gerangschikt op basis van het percentage vrouwelijke bestuurders en commissarissen, 31 augustus 2024

		Totaal RvB + RvC	% vrouw Totaal	% vrouw RvB	% vrouw RvC
1	Arcadis	9	56%	50%	57%
2	NSI	6	50%	50%	50%
2	Hydratec Industries	6	50%	50%	50%
2	Wolters Kluwer	8	50%	50%	50%
3	ABN AMRO Bank	15	47%	38%	57%
4	Banijay	11	46%	50%	44%
5	NN	9	44%	50%	43%
6	Alfen	7	43%	33%	50%
6	Vivoryon	7	43%	33%	50%
6	KPN	14	43%	50%	38%
7	Van Lanschot Kempen	12	42%	33%	50%
8	PostNL	10	40%	50%	38%
8	ASR	10	40%	33%	43%
9	Fugro	8	38%	50%	33%
9	AFC Ajax	8	38%	50%	33%
9	IMCD	8	38%	33%	40%
9	Nedap	8	38%	33%	40%
10	Forfarmers	9	33%	33%	33%
10	ING	12	33%	33%	33%
11	Randstad	11	46%	25%	57%
12	Ahold Delhaize	14	43%	25%	50%
13	Adyen	13	39%	29%	50%
14	Justeat Takeaway	12	33%	25%	38%
15	Euronext	19	32%	22%	40%
16	CTP	6	50%	0%	75%
17	Eurocommercial Prop.	5	40%	0%	67%
17	Brunel	5	40%	0%	67%
17	Acomo	5	40%	0%	50%
17	Exor	10	40%	0%	44%
17	Prosus	15	40%	0%	43%
18	Jde Peet's	13	39%	0%	39%
19	TKH	8	38%	0%	60%
19	Corbion	8	38%	0%	50%
19	Signify	8	38%	0%	50%
19	Pharming	8	38%	0%	43%
20	UMG	14	36%	0%	42%
21	New Sources Energy	3	33%	0%	50%
21	PB	3	33%	0%	50%
21	Fastned	6	33%	0%	50%
21	Kendrion	6	33%	0%	50%
21	Ease2pay	6	33%	0%	50%
21	Holland Colours	6	33%	0%	50%
21	Besi	6	33%	0%	40%
21	Tom Tom	9	33%	0%	50%
21	Asm International	9	33%	0%	43%
21	Heineken	12	33%	0%	40%
21	Ferrovial	12	33%	0%	40%
22	OCI	10	30%	0%	33%
23	Heijmans	7	29%	0%	40%
23	SIF	7	29%	0%	40%
23	Envipco	7	29%	0%	40%

		Totaal RvB + RvC	% vrouw Totaal	% vrouw RvB	% vrouw RvC
23	Porceleyne Fles	7	29%	0%	33%
23	ASML	14	29%	0%	44%
23	Philips	14	29%	0%	36%
24	Amg	11	27%	0%	43%
24	Akzo Nobel	11	27%	0%	33%
25	Vastned	4	25%	0%	33%
25	Sligro Food	8	25%	0%	40%
25	Aalberts	8	25%	0%	33%
25	Basic-Fit	8	25%	0%	33%
25	SBM Offshore	8	25%	0%	33%
25	Avantium	8	25%	0%	33%
25	Bam Groep	8	25%	0%	33%
25	Cabka	8	25%	0%	33%
25	Onward Medical	8	25%	0%	33%
25	Vopak	8	25%	0%	33%
26	CM.Com	9	22%	0%	33%
26	Ebusco	9	22%	0%	33%
27	Wereldhave	5	20%	0%	33%
27	Alumexx	5	20%	0%	33%
27	C/Tac	5	20%	0%	33%
27	QEV	5	20%	0%	33%
28	NX Filtration	7	14%	0%	33%
29	Nepi Rockcastle	11	18%	33%	13%
30	Azerion	7	14%	0%	20%
31	NAI	7	0%	0%	0%
31	EHC	5	0%	0%	0%
31	IEX	4	0%	0%	0%
31	Value8	4	0%	0%	0%
31	Almunda Professionals	3	0%	0%	0%
31	MKB Nedsense	3	0%	0%	0%
31	Bever	1	0%	0%	0%

NB. De bedrijven zijn gerangschikt op basis van het percentage vrouwen dat is benoemd in de gecombineerde RvB en RvC. Bedrijven met relatief de meeste vrouwelijke bestuurders en commissarissen staan bovenaan de lijst, aflopend naar bedrijven met relatief de minste vrouwelijke bestuurders en commissarissen. De bedrijven zijn onderverdeeld in subgroepen op basis van de volgende criteria. Bedrijven met ten minste 33% vrouwelijke bestuurders én 33% commissarissen komen eerst, gevolgd door de bedrijven die voldoen aan het quotum van 33% vrouwelijke commissarissen én ook vrouwelijke bestuurders hebben maar daar niet 33% halen. Dan bedrijven die 33% vrouwelijke commissarissen hebben maar geen vrouwelijke bestuurders, gevolgd door bedrijven die niet 33% vrouwelijke commissarissen hebben maar wel vrouwelijke bestuurders. Tot slot de bedrijven die helemaal geen vrouwelijke bestuurders of commissarissen hebben, aflopend gerangschikt op basis van de grootte van hun gecombineerde raad (grotere raden, geen vrouwelijke bestuurder of commissaris, lagere ranking).

Auteur

Prof. dr. Mijntje Lückerath-Rovers (m.luckerath@tias.edu)

Mijntje Lückerath-Rovers is hoogleraar Corporate Governance aan Tilburg University/TIAS School for Business and Society, commissaris bij diverse bedrijven en kroonlid bij de SER. Ze is gepromoveerd als financieel econoom aan de Erasmus Universiteit en is tevens afgestudeerd als Arbeids- en Organisatiepsycholoog. Haar onderzoek richt zich op goed ondernemingsbestuur, gedrag en cultuur in de boardroom, en langetermijnwaardcreatie als het doel van goede corporate governance. Ze is auteur van verschillende wetenschappelijke en professionele artikelen over dit onderwerp. Ze is hoofdredacteur van het Jaarboek Corporate Governance (Kluwer). Sinds 2007 publiceert ze de jaarlijkse Nederlandse Female Board Index. In 2023 verscheen haar boek “Morele Dilemma’s in de Boardroom (Mediawerf), en in 2024 wordt dit door Palgrave MacMillan in het Engels uitgegeven (Moral Dilemmas in the Boardroom). Momenteel is ze commissaris bij Pels Rijcken, NRC Media, Erasmus MC en Diergaarde Rotterdam, en eerder bij Achmea, Erasmus Universiteit Trustfonds, ASN Bank Beleggingsfondsen, KNGF Geleidehonden en Betaalvereniging Nederland.